

## D ů v o d y:

Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaných a uznal, že zažalovaný nárok není po právu, jedině z důvodu, že žalovaní nemají pro tento spor pasivního oprávnění k žalobě. Ze skutkového děje žalobcem vyličeného prý jde na jevo, že žalovaní nejednali s ním vlastním jménem, nýbrž jménem a z příkazu svazu zemědělců nebo pořadatelů jeho plesu. Žalobce prý věděl, že jednají jen jako zmocněnci. Bylo-li tomu tak, má prý třetí osoba, se kterou zmocněnec zmocnitelovým jménem smlouvu uzavřel, žalobu proti zmocniteli, předpokládajíc, že zmocněnec jednal jeho jménem. Žalovaní prý nemohou býti zavázáni ze smlouvy uzavřené jménem zmocnitelovým. Schází jim pasivní oprávnění k žalobě. Než s tímto názorem nelze souhlasiti. Správně praví dovolatel, že tyto námitky proti rozsudku prvního soudu by byly odůvodněny, kdyby za žalovanými v tomto případě nestála politická strana, která není podmínem soukromých práv. Podle stálé judikatury bývalého nejvyššího soudu vídeňského od roku 1912 i československého nejvyššího soudu není politická strana ani její výkonný výbor aniž jiná její reprezentace právním podmínem soukromého práva. Není právnickou osobou (Gl. U. n. ř. čís. 5769, sb. n. s. čís. 5993, 7450, 7762, 7826 a sb. min. spr. čís. 791). Není-li podmínem soukromých práv, nemůže s jinou osobou uzavřítí platnou zmocňovací smlouvu nebo jí dáti platný příkaz. Osoba, která jejím jménem a z jejího domnělého příkazu jedná, jedná na svou pěst a nabývá pro sebe práva a povinnosti. Tvrzeno jest, že v souzeném případě jednali žalovaní jménem svazu zemědělců nebo jeho plesového výboru, nikoli jménem fysické osoby, která je zmocnila nebo jim dala příkaz jednati. Nechtěli-li založiti pro sebe práva a závazky, měli při jednání oznámit, za kterou osobu jednají. Nebylo žalobcovou povinností po tom pátrati. Není-li svaz nebo jeho plesový výbor podmínem soukromých práv, nemůže se žalobce na něm domáhati splnění smlouvy nebo odškodnění pro nesplnění, nýbrž na osobách, které pro něho smlouvu uzavřely nebo zrušily. To jsou v souzeném případě podle žalobce žalovaní. Mají tudíž pasivní oprávnění ke sporu. Právní posouzení věci odvolacím soudem je v tomto bodu nesprávné a dovolání jest odůvodněno.

## Čís. 10347.

Bylo-li při mimosoudním vyrovnaní ujednáno, že jest podmínkou ujednání, by k němu přistoupili všichni věřitelé bez výhrady, a že, kdyby snad někteří věřitelé činili obtíže, pozbývá ujednání platnosti a ten, kdo přijal plnění, jest je povinen vrátiti, nastala tím, že jeden z věřitelů trval na úplném zaplacení, povinnost příjemce plnění vrátiti, co obdržel. Lhostejno, že nesouhlasivší věřitel před vynesením rozsudku prvé stolice o žalobě na vrácení konečně přece jen k vyrovnaní přistoupil.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1930, Rv I 1959/29).

Žalobkyně uzavřela se žalovaným spolkem pro ochranu věřitelů úmluvu, kterou přijala za svého manžela Josefa M-a povinnost zaplatiti jeho věřitelům, kteří byli ve zvláštním seznamu uvedeni, 75% jejich pohledávek, celkem 27.485.12 Kč, tím způsobem, že složí k tomu účelu do rukou žalovaného spolku 13.742.56 Kč jakožto 50% kvotu, dále že složí u téhož spolku další splátky ve třech určitých lhůtách. Celé toto ujednání bylo vázáno výslovnou podmínkou, že k němu musí přistoupiti všichni věřitelé Josefa M-a bez výhrady, a bylo dále výslovně ujednáno, že, kdyby snad někteří věřitelé činili obtíže, ztrácí toto ujednání platnost a žalovaný spolek je povinen složených 13.742.56 Kč neprodleně vrátiti. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném spolku vrácení složeného peníze, tvrdíc, že se podmínka ujednání nesplnila, ježto někteří věřitelé činili obtíže. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Soud odvolací nesouhlasí s prvním soudem v tom, že šlo o nabídku podle §§ 861 a 862 obč. zák., která, měla-li býti závazná, musila býti přijata ve lhůtě potřebné k odpovědi. Šlo o hotovou úmluvu, avšak pod podmínkou, pro niž sice nebyla určena lhůta, pro niž však z ustanovení o pozbytí platnosti ujednání, budou-li někteří věřitelé činiti obtíže, nutně jest souditi, že splněna býti měla co nejdříve, bez průtahů věřitelů. Že někteří věřitelé obtíže činili, bylo jasně prokázáno zjištěnými skutečnostmi, kterých nelze vyvrátiti ani dodatečným potvrzením obou věřitelů, o které jde, že na vyrovnání přistoupili. Vymíněno bylo v úmluvě nejen, že na dohodu všichni věřitelé přistoupí, nýbrž i, že nebudou věřitelé činiti obtíže. Rozhodným jest, že věřitelé skutečně obtíže činili a že ještě ani v době podání žaloby žalovaný spolek žalobkyni ani nedal potvrzení, že všichni věřitelé k dohodě přistoupili ani jí složené peníze nevrátil. Není rozhodnou okolnost, že žalovaný spolek peníze mezi věřitele rozdělil; to jest jeho věcí a nemá co činiti s jeho poměrem k žalobkyni. Ana žalobkyně měla smlouveno, že, bude-li některý věřitel činiti obtíže, ztrácí ujednání platnost a žalovaný spolek jest povinen jí složené peníze neprodleně vrátiti, nemůže žalovaný spolek osvoboditi od povinnosti k vrácení peněz ani okolnost, že peníze byly věřitelům rozděleny a jimi přijaty, ani dodatečný souhlas věřitelů s dohodou, any dříve skutečně některými věřiteli, a to po dobu značně dlouhou, obtíže činěny byly. Nerozhoduje tu ani okolnost, kdo v zastoupení oněch věřitelů obtíže činil a zda jiný zastupce téhož věřitele obtíže nečinil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle ujednání ze dne 17. října 1927 co do obsahu mezi stranami nesporného bylo zvlášť ujednáno, že celému ujednání se klade za podmínku, že k vyrovnání musí přistoupiti všichni věřitelé bez výhrady, a že, kdyby snad někteří věřitelé činili obtíže, pozbývá ujednání platnosti a jest žalovaný spolek povinen, žalobkyni složenou 50% částku neprodleně vrátiti. Mělo tudíž ujednání pozbytí platnosti a měla nastati

povinnost žalovaného spolku, by žalobkyni bez prodlení vrátil k jeho rukám složených 13.742 Kč 56 h, kdyby některý, tedy i jen jeden z věřitelů činil obtíže. Tato podmínka nastala, an obtíže činil parní mlýn v Ch., jenž podle dopisu ze dne 11. ledna 1928 trval na plném zaplacení a podle zjištění nižších soudů v roce 1928 pokračoval ve vymáhání celé své pohledávky. Splněním této podmínky nastala povinnost žalovaného spolku, by 13.742 Kč 56 h u něho složených žalobkyni bez prodlení vrátil. Jelikož tak neučinil, bylo nižšími soudy žalobě vyhověno právem, a nezáleží na tom, zda žalovaný spolek byl povinen, vydati žádané potvrzení, ani na tom, že obtíže, jež činil parní mlýn v Ch., měly snad důvod v nedostatečné informaci zástupce firmy. Dovolání poukazuje marně k tomu, že mlýn konečně přece jen přistoupil na vyrovnání, a to ještě před vynesení rozsudku v první stolici (§ 406 c. ř. s.), ana podle toho, co výše uvedeno, platnost ujednání zatím zanikla, pokud se týče povinnost žalovaného spolku, by vrátil částku u něho složenou, zatím již nastala a pro nedostatek příslušného dalšího ujednání tím, že obtíže činivší věřitel dodatečně souhlasil, ani neoživlo zaniknuvší zatím ujednání, ani nezanikla nastavší zatím povinnost žalovaného spolku, by žalobkyni peníze bez prodlení vrátil.

### Čís. 10348.

**Služební poměry zaměstnanců místní dráhy Frýdlant-Bílá.**

**Nutné důvody výpovědní při definitivních zaměstnancích jsou uvedeny v § 42 služ. řádu výčetmo.**

**Úsporným opatřením jest též nahrazení vypověděného definitivního zaměstnance pomocnou silou s nižším platem.**

(Rozh .ze dne 22. listopadu 1930, Rv II 511/30.)

Žalobce, zaměstnanec místní dráhy Frýdlant-Bílá, dostal výpověď ze služebního poměru. Jeho žalobě proti místní dráze, by výpověď byla prohlášena nezákonnou, o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: Odvolací soud souhlasí s názorem prvního soudu, že nutné důvody výpovědi jsou v třetím odstavci § 42 služ. ř. vypočteny výčetmo. V prvním odstavci § 42 služ. řádu jest stanoveno, že služební poměr zaměstnanců provisorních může býti kdykoliv bez udání důvodů zrušen a že v tomto případě jest výpovědní lhůta šestinedělní. Druhý odstavec tohoto § upravuje výpověď u zaměstnanců definitivních tak, že jejich služební poměr zaniká po tříměsíční výpovědi z nutných důvodů. V třetím odstavci stanoveno, že za nutný důvod jest považovati omezení podniku a různá opatření z důvodů úsporných. Smysl těchto ustanovení služebního řádu jest jasný. Definitivní zaměstnanci, pokud jde o výpověď, měli míti výhodnější postavení, než měli doposud podle předpisů o věcech osobních. Tříměsíční lhůta výpovědní byla ponechána v platnosti, avšak důvody výpovědi byly přesně vymezeny. Tomu zřejmě nasvědčuje imperativní